

PROGRAM STAŻU

(program szkolenia praktycznego, o którym mowa w art. 15p ust. 1 pkt 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty)

Lekarz

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH

Czas trwania stażu: 5 tygodni, w tym 4 tygodnie - choroby wewnętrzne i 1 tydzień - krwiodawstwo i krwiolecznictwo.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności w zakresie rozpoznawania i leczenia, a także zapobiegania i rehabilitacji, najczęściej występujących bądź stanowiących największe zagrożenie dla życia chorób wewnętrznych w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej oraz w zakresie transfuzjologii.

Program stażu:

- z zakresu chorób wewnętrznych:
- 1. Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie najczęściej występujących chorób wewnętrznych:
 - 1) układu krążenia:
 - a) choroby niedokrwiennej serca, zawału mięśnia sercowego,
 - b) miażdżycy naczyń tętniczych, udarów mózgowych,
 - c) nadciśnienia tętniczego,
 - d) przewlekłej niewydolności krążenia,
 - e) podstawowych zaburzeń rytmu serca i przewodzenia,
 - f) serca płucnego,
 - g) wad serca,
 - h) zapalenia mięśnia sercowego,
 - i) żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej;
 - 2) układu oddechowego:
 - a) ostrego i przewlekłego zapalenia oskrzeli,
 - b) zapalenia płuc,
 - c) przewlekłej niewydolności oddechowej,
 - d) astmy oskrzelowej,
 - e) raka płuc,
 - f) gruźlicy;
 - 3) układu moczowego:
 - a) niewydolności nerek - ostrej i przewlekłej,
 - b) ostrego i przewlekłego odmiedniczkowego zapalenia nerek,
 - c) ostrego i przewlekłego kłębkowego zapalenia nerek,
 - d) kamicy nerkowej,
 - e) zespołu nerczycowego,
 - f) raka nerki,
 - g) stanów zapalnych pęcherza i dróg moczowych;
 - 4) układu trawiennego:
 - a) choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy,
 - b) raka żołądka,
 - c) zespołu złego wchłaniania,
 - d) swoistego i nieswoistego zapalenia jelit,
 - e) zespołu jelita nadwrażliwego,
 - f) raka jelita grubego,
 - g) kamicy pęcherzyka i dróg żółciowych,
 - h) zapalenia wątroby,
 - i) marskości wątroby,
 - j) ostrego i przewlekłego zapalenia trzustki,
 - k) raka trzustki,
 - l) chorób pasożytniczych przewodu pokarmowego;
 - 5) układu krwiotwórczego:
 - a) niedokrwistości,
 - b) skaz krwotocznych,
 - c) białaczek,
 - d) ziarnicy złośliwej i chłoniaków nieziarniczych;
 - 6) gruczołów wydzielania wewnętrznego:
 - a) cukrzycy,
 - b) chorób przysadki i podwzgórza,
 - c) nadczynności i niedoczynności tarczycy,
 - d) nadczynności i niedoczynności przytarczyc,
 - e) nadczynności i niedoczynności nadnerczy,
 - f) guzów rdzenia nadnerczy,

- g) zaburzeń hormonalnych i metabolicznych okresu przekwitania u kobiet i mężczyzn;
- 7) zaburzeń metabolicznych:
 - a) otyłości i nadwagi,
 - b) hiperlipidemii,
 - c) osteoporozy;
- 8) układu ruchu.
- 2. Poznanie problemów ogólnolekarskich z zakresu chorób wewnętrznych:
 - 1) epidemiologia chorób wewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem tych, które są związane z wysoką umieralnością, powodują przewlekłe inwalidztwo lub są przyczyną wysokiej absencji chorobowej;
 - 2) profilaktyka niektórych chorób układu krążenia i układu oddechowego;
 - 3) wskazania i przeciwwskazania do zabiegów endoskopowych;
 - 4) zasady antybiotykoterapii w najczęściej występujących chorobach wewnętrznych, wymagających stosowania antybiotyków;
 - 5) zasady podejmowania decyzji diagnostycznych i terapeutycznych dotyczących najczęściej występujących chorób wewnętrznych.
- 3. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
 - 1) wkłucia dożylnego i dotętniczego w celu podania leku lub pobrania krwi do badań, kaniulizacji żył;
 - 2) dożylnego przetaczania krwi i innych płynów;
 - 3) badania EKG;
 - 4) nakłucia opłucnej i otrzewnej;
 - 5) cewnikowania pęcherza moczowego;
 - 6) pobrania materiału do badań mikrobiologicznych;
 - 7) płukania żołądka;
 - 8) pomiaru i interpretacji wyników pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, w tym pomiaru ciśnienia na kostce;
 - 9) pomiaru glikemii.

z zakresu transfuzjologii klinicznej:

(5 godzin ćwiczeń praktycznych)

- 1. Zapoznanie się z zasadami współczesnej transfuzjologii:
 - 1) pobierania i przechowywania krwi oraz otrzymywania preparatów krwiopochodnych;
 - 2) podstaw immunologii transfuzjologicznej;
 - 3) zapobiegania potransfuzyjnym zakażeniom wirusowym;
 - 4) podstawowymi zasadami racjonalnego leczenia krwią i jej preparatami;
 - 5) powikłaniami poprzetoczeniowymi.
- 2. Poznanie praktyczne następujących umiejętności:
 - 1) rejestrowania i kwalifikowania krwiodawców oraz zasad prowadzenia dokumentacji w tym zakresie;
 - 2) metod pobierania krwi i osocza - konwencjonalnie i przy użyciu separatorów, poznanie zasad wytwarzania preparatów krwiopochodnych;
 - 3) przeprowadzania badań immunologicznych, serologicznych - antygenów krwinek czerwonych i przeciwciał, próby zgodności krzyżowej;
 - 4) wykrywania markerów wirusowych (HBV, HCV, HIV);
 - 5) zasad kontroli jakości, przechowywania i dystrybucji krwi oraz jej preparatów.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE PEDIATRII

Czas trwania stażu: 4 tygodnie, w tym pediatria - 3 tygodnie i neonatologia - 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, przyswojenie i utrwalenie praktycznych umiejętności z zakresu zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób wieku dziecięcego oraz zaburzeń rozwojowych u dzieci w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

- 1. Rozpoznawanie i postępowanie u noworodków w przypadkach wad rozwojowych, zaburzeń oddechowo-krążeniowych, wrodzonych oraz nabytych zakażeń i posocznicy noworodkowej, ostrych zaburzeń metabolicznych i neurologicznych, konfliktu serologicznego, choroby krwotocznej noworodków, chorób wymagających niezwłocznej interwencji chirurgicznej, dysplazji i zwichnięcia stawów biodrowych, niedoczynności tarczycy i zespołu alkoholowego.
- 2. Rozpoznawanie i leczenie u niemowląt chorób wywołanych zakażeniami bakteryjnymi i wirusowymi, w tym wirusowego zapalenia wątroby i AIDS, ostrych biegunk i ich powikłań, biegunk przewlekłych i stanów niedoborowych, chorób układu oddechowego, niedoczynności tarczycy, dysplazji stawów biodrowych, nagłych chorób jamy brzusznej (włóknienie), chorób przebiegających z drgawkami i innych stanów napadowych.
- 3. Postępowanie diagnostyczne, lecznicze i rehabilitacyjne u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym.
- 4. Rozpoznawanie i leczenie u dzieci powyżej 1. roku życia: nieprawidłowości rozwojowych, skutków urazów i zatruc, zaburzeń świadomości, krwawień z przewodu pokarmowego, nawracających bólów brzucha, nawracających bólów głowy, chorób wywołanych czynnikami zakaźnymi - w tym chorób zakaźnych wieku dziecięcego, a także zapalenia nerek, choroby reumatycznej, nadciśnienia tętniczego, chorób nowotworowych, niedoborów białkowo-energetycznych i witaminowych oraz niedoborów makro- i mikroelementów, chorób atopowych i reakcji anafilaktycznych, chorób z uzależnienia.
- 5. Poznanie kalendarza szczepień, zasad stosowania szczepionek i surowic, znajomość niepożądanych reakcji poszczepiennych i przeciwwskazań do szczepień.
- 6. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
 - 1) postępowania z noworodkiem bezpośrednio po porodzie:
 - a) oceny noworodka na podstawie skali wg Apgar,
 - b) testów przesiewowych u noworodka (fenyloketonurii);
 - 2) resuscytacji noworodka;

- 3) oceny dojrzałości noworodka;
- 4) rozpoznawania wad wrodzonych u noworodka i postępowania w przypadku ich stwierdzenia;
- 5) zasad transportu chorego noworodka;
- 6) pielęgnacji i karmienia noworodka;
- 7) oceny stanu ogólnego niemowlęcia i dziecka starszego z uwzględnieniem badania otoskopowego i pomiaru ciśnienia krwi oraz badania w kierunku wad wrodzonych;
- 8) zbierania wywiadów od rodziny dziecka;
- 9) prowadzenia resuscytacji i udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia u dzieci;
- 10) rozpoznawania mózgowego porażenia dziecięcego;
- 11) wkłucia dożylnego i pobrania krwi do badań u niemowlęcia i dziecka starszego;
- 12) pobrania płynu mózgowo-rdzeniowego u dzieci;
- 13) pobrania materiałów do badań mikrobiologicznych u dzieci;
- 14) założenia zgłębnika do żołądka lub odbyticy i cewnika do pęcherza moczowego u dzieci;
- 15) pielęgnacji niemowląt i małych dzieci;
- 16) pobrania krwi celem wykonania testu w kierunku niedoczynności tarczycy i fenylketonurii.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE CHIRURGII OGÓLNEJ

Czas trwania stażu: 4 tygodnie, w tym chirurgia ogólna - 3 tygodnie i chirurgia urazowa - 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności w zakresie rozpoznawania, leczenia, zapobiegania i rehabilitacji najczęściej występujących chorób chirurgicznych w ramach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i postępowanie w przypadku:
 - 1) wstrząsu urazowego i hipowolemicznego;
 - 2) obrażeń urazowych dotyczących:
 - a) ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego:
 - mózgu, kości czaszki i twarzoczaszki, z uwzględnieniem skali Glasgow,
 - nerwów czaszkowych i obwodowych,
 - b) klatki piersiowej, w szczególności:
 - w zranieniach klatki piersiowej, serca, płuc i dużych naczyń,
 - w odmie opłucnowej pourazowej i samoistnej,
 - w uszkodzeniach ściany klatki piersiowej, żeber i mostka,
 - c) jamy brzusznej, w szczególności:
 - w ranach brzucha,
 - w tępych obrażeniach brzucha,
 - d) układu moczowo-płciowego,
 - e) kręgosłupa, w szczególności diagnozowanie i postępowanie z chorymi ze złamaniem kręgosłupa,
 - f) kończyn, w szczególności:
 - zamkniętych i otwartych złamań kończyn, ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej spotykanych złamań, tzn. nasady dalszej kości promieniowej, kostek, szyjki kości udowej,
 - zwichnięć dużych stawów (barkowego, łokciowego, biodrowego),
 - podwichnięć, skręceń i stłuczeń stawów, ze szczególnym uwzględnieniem stawu kolanowego i skokowo-goleniowego,
 - g) oparzeń i odmrożeń:
 - w oparzeniach i odmrożeniach powłok,
 - w oparzeniach dróg oddechowych i przewodu pokarmowego;
 - 3) zakażeń w chirurgii:
 - a) we wstrząsie septycznym,
 - b) w ropnym zapaleniu skóry i tkanki podskórnej (ropień, czyrak, zastrzał, zanokcica),
 - c) w zakażeniach przyrannych (tężec, zgorzel gazowa, róża);
 - 4) najczęstszych schorzeń chirurgicznych jamy brzusznej, dotyczących:
 - a) "ostrego brzucha":
 - przedziurawienia przewodu pokarmowego,
 - ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego,
 - ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego,
 - ostrego zapalenia trzustki,
 - niedrożności jelit, ze szczególnym uwzględnieniem uwięzionych przepuklin zewnętrznych,
 - b) krwawienia do przewodu pokarmowego,
 - c) innych chorób przewodu pokarmowego:
 - choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy,
 - kamicy żółciowej,
 - najczęstszych chorób odbytu i odbyticy (ropień, przetoka, guzki krwawnicze);
 - 5) schorzeń urologicznych:
 - a) kamicy nerkowej,
 - b) zatrzymania moczu,
 - c) wodniaka jądra,
 - d) przerostu prostaty,
 - e) raka prostaty;
 - 6) chorób układu naczyniowego:
 - a) w urazach naczyń,

- b) w ostrym nieurazowym niedokrwieniu kończyn (zator, zakrzepy),
 - c) w przewlekłym niedokrwieniu kończyn dolnych,
 - d) w tętniaku aorty,
 - e) w żylnej chorobie zakrzepowo-zatorowej, dotyczącej w szczególności kończyn dolnych,
 - f) w przewlekłej niewydolności układu żylnego kończyn dolnych.
2. Poznanie zasad wczesnego rozpoznawania i postępowania chirurgicznego w nowotworach sutka, przewodu pokarmowego, tarczycy i skóry.
3. Poznanie wskazań do stosowania i podstaw interpretacji niektórych metod diagnostycznych i leczenia zabiegowego w chirurgii:
- 1) diagnostyki radiologicznej i ultrasonograficznej;
 - 2) tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego;
 - 3) endoskopii, ze szczególnym uwzględnieniem gastrokopii, ECPW, rektoskopii, kolonoskopii, cystoskopii;
 - 4) ogólnych zasad i możliwości chirurgii laparoskopowej.
4. Poznanie problemów ogólnochirurgicznych dotyczących:
- 1) zasad aseptyki i antyseptyki, profilaktyki zakażeń okołoperacyjnych;
 - 2) profilaktyki tężca;
 - 3) profilaktyki zakażeń wirusami hepatotropowymi i HIV;
 - 4) zasad współczesnej antybiotykoterapii w schorzeniach chirurgicznych;
 - 5) zasad przygotowania chorego do zabiegu operacyjnego w znieczuleniu ogólnym;
 - 6) zasad współczesnej rehabilitacji około- i pooperacyjnej.
5. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
- 1) mycia chirurgicznego rąk i pola operacyjnego;
 - 2) chirurgicznego opracowania i zeszycia niewielkich ran;
 - 3) znieczulenia miejscowego;
 - 4) nacięcia i drenażu ropnia;
 - 5) założenia podstawowych opatrunków gipsowych i unieruchamiających;
 - 6) założenia drenażu opłucnej;
 - 7) postępowania w krwotoku zewnętrznym;
 - 8) założenia zgłębnika nosowo-żołądkowego;
 - 9) dożylnego przetaczania krwi i płynów infuzyjnych;
 - 10) postępowania w oparzeniach;
 - 11) badania per rectum i oceny gruczołu krokowego;
 - 12) wykonania anoskopii.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE POŁOŻNICTWA I GINEKOLOGII

Czas trwania stażu: 3 tygodnie.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności z zakresu opieki lekarskiej w prawidłowo przebiegającej ciąży, porodu i połogu, a także zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie najczęściej występujących powikłań ciąży, porodu i połogu oraz chorób narządów płciowych u kobiet w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i opieka lekarska w ciąży oraz zasady postępowania w czasie porodu i połogu:
 - 1) zasady prowadzenia opieki przedkoncepcyjnej;
 - 2) rozpoznawanie ciąży i zasady prowadzenia prawidłowo przebiegającej ciąży;
 - 3) rozpoznawanie i postępowanie w powikłaniach ciąży, a w szczególności:
 - a) zagrażającym poronieniu,
 - b) nadciśnieniu tętniczym,
 - c) przedwczesnym odklejeniu łożyska, łożysku przodującym,
 - d) konflikcie serologicznym,
 - e) zakażeniach;
 - 4) zasady leczenia chorób współistniejących z ciążą, w szczególności:
 - a) cukrzycy,
 - b) chorób serca i naczyń,
 - c) zakażeń układu moczowo-płciowego,
 - d) powikłań zakrzepowo-zatorowych;
 - 5) zrozumienie zasad interpretacji badań ultrasonograficznych wykonywanych w czasie ciąży;
 - 6) zasady postępowania podczas prawidłowo przebiegającego porodu w szpitalu i poza szpitalem, w tym poznanie wskazań i sposobów dla łagodzenia bólu porodowego;
 - 7) rozpoznawanie powikłań okołoporodowych, postępowanie podczas nieprawidłowo przebiegającego porodu, w tym ustalenie wskazań do operacyjnego ukończenia porodu, dotyczących w szczególności:
 - a) porodu przedwczesnego,
 - b) krwotoków położniczych;
 - 8) poznanie zasad rozpoznawania i postępowania w powikłaniach połogu;
 - 9) poznanie zasad karmienia piersią;
 - 10) podstawy rozpoznawania depresji poporodowej.
2. Zasady promocji zdrowia i prewencji w położnictwie, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) porodu przedwczesnego;
 - 2) zakażeń, w tym wirusowych (HIV);
 - 3) konfliktu serologicznego;
 - 4) zaburzeń rozwoju płodu, badań prenatalnych.
3. Poznanie zasad zapobiegania, rozpoznawania i postępowania leczniczego w przypadku chorób narządów płciowych u kobiet, w

szczególności:

- 1) ciąży ektopowej;
 - 2) zakażeń, w tym przenoszonych drogą płciową;
 - 3) zaburzeń cyklu miesiączkowego i zaburzeń płodności;
 - 4) nowotworów narządów płciowych i sutka;
 - 5) problemów zdrowotnych kobiet w okresie menopauzy.
4. Poznanie metod i zasad planowania rodziny.
5. Poznanie wskazań do stosowania i podstaw interpretacji wybranych metod diagnostycznych leczenia zabiegowego w położnictwie i ginekologii:
- 1) diagnostyki radiologicznej i ultrasonograficznej;
 - 2) tomografii komputerowej;
 - 3) endoskopii, ze szczególnym uwzględnieniem laparoskopii, histeroskopii oraz kolposkopii.
6. Poznanie zasad aseptyki i antyseptyki w położnictwie i ginekologii.
7. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
- 1) badania położniczego zewnętrznego i wewnętrznego;
 - 2) oceny czynności serca płodu, w tym interpretacji badania kardiotokograficznego;
 - 3) interpretacji badania gazometrycznego z krwi pobranej ze skłpu płodu lub pępowiny;
 - 4) odebrania 3 porodów fizjologicznych - przyswojenie zasad postępowania;
 - 5) nacięcia i zeszycia krocza;
 - 6) badania ginekologicznego;
 - 7) badania sutków;
 - 8) wykonania badania cytologicznego i interpretacji jego wyników;
 - 9) zasady i metody planowania rodziny;
 - 10) zasady rozpoznawania i leczenia dolegliwości okresu menopauzalnego.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII ORAZ W DZIEDZINIE MEDYCyny RATUNKOWEJ

Program stażu cząstkowego z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii

Czas trwania stażu: 2 tygodnie, w tym 1 tydzień - anestezjologia i 1 tydzień - intensywna terapia.

Cel stażu w zakresie anestezjologii:

pogłębienie oraz praktyczne poznanie i przyswojenie wiedzy związanej z zastosowaniem, wyborem i zasadami organizacji okresu okołoperacyjnego, znieczulenia oraz stanów zagrożenia życia związanych z jego zastosowaniem, jak również poznanie technik monitorowania i postrzegania podstawowych funkcji życiowych wraz ze śródoperacyjnym postępowaniem w zakresie intensywnej terapii.

Cel stażu w zakresie intensywnej terapii:

zrozumienie doktryny intensywnej terapii w oparciu o kryteria przyjęć i zwolnień z oddziału, zapoznanie się z systemem organizacji oraz procedur medycznych obowiązujących w intensywnej terapii oraz zrozumienie oceny ciężkości stanu chorego w oparciu o skale predykcyjne i skale bezpośrednio oceniające stan ogólny chorego, jak również stan wybranych układów i narządów. Zapoznanie się z taktyką postępowania w intensywnej terapii związanej z wdrażaniem inwazyjnych technik postępowania leczniczego w oparciu o inwazyjne technologie monitorowania podstawowych i szczegółowych parametrów życiowych.

Staż mogą prowadzić kliniki, oddziały kliniczne, oddziały i jednostki uprawnione, wpisane na listę marszałka województwa.

Program stażu:

- z zakresu anestezjologii:

1. Postępowanie z chorym w okresie okołoperacyjnym:

- 1) ocena stanu chorego w okresie przedoperacyjnym, w zależności od rodzaju wskazań do zabiegu operacyjnego lub diagnostycznego;
- 2) zadania lekarza anestezjologa realizowane w poradni anestezjologicznej, cele poradni anestezjologicznej;
- 3) cele znieczulenia ogólnego, regionalnego i połączonego;
- 4) fizjopatologia znieczulenia;
- 5) farmakoterapia znieczulenia z uwzględnieniem farmakokinetyki i farmakodynamiki oraz zadań stawianych przed anestezjologią w chirurgii ambulatoryjnej;
- 6) monitorowanie znieczulenia;
- 7) monitorowanie podstawowych funkcji życiowych, wskazania do monitorowania inwazyjnego;
- 8) układ nerkowy i rola wątroby podczas znieczulenia (eliminacja oraz degradacja anestetyków);
- 9) zalety i wady znieczulenia ogólnego i znieczulenia regionalnego;
- 10) chorobowość i śmiertelność związana ze znieczuleniem;
- 11) sala wybudzeń jako prawny obowiązek i strażnik bezpieczeństwa w bezpośrednim okresie pooperacyjnym i poznieczuleniowym;
- 12) uśmierzanie bólu pooperacyjnego, zespół leczenia bólu ostrego;
- 13) standardy anestezjologiczne a stanowisko znieczulenia, aspekty prawne.

- z zakresu intensywnej terapii:

2. Postępowanie z chorym w oddziale i na stanowisku intensywnej terapii - zagadnienia ogólne:

- 1) specyfika stanowiska intensywnej terapii;
- 2) specyfika postrzegania i oceny stanu ogólnego w intensywnej terapii;
- 3) specyfika diagnostyki różnicowej w intensywnej terapii;
- 4) chorobowość i śmiertelność związana z intensywną terapią;
- 5) podmiotowość chorego w intensywnej terapii;
- 6) społeczne, ekonomiczne i socjalne skutki intensywnej terapii;
- 7) miejsce intensywnej terapii w strukturze organizacyjnej szpitala;
- 8) kryteria przyjęć na OIT.

3. Zagadnienia szczegółowe:

- 1) przepływ krwi;
 - 2) transport tlenu;
 - 3) techniki zapobiegania powikłaniom u chorego w stanie krytycznym;
 - 4) dostępy naczyniowe;
 - 5) monitorowanie dynamiki układu krążenia;
 - 6) monitorowanie oddychania;
 - 7) monitorowanie metabolizmu;
 - 8) monitorowanie OUN;
 - 9) sedacja i analgosedacja na OIT;
 - 10) ostra niewydolność oddechowa;
 - 11) wentylacja mechaniczna;
 - 12) ostra niewydolność krążenia;
 - 13) rodzaje i podział wstrząsu;
 - 14) chory z urazem wielonarządowym;
 - 15) stan po nagłym zatrzymaniu krążenia, fizjopatologia oraz postępowanie lecznicze (hipotermia terapeutyczna);
 - 16) zakażenia na OIT (sepsa, ciężka sepsa, wstrząs septyczny), (Surviving Sepsis Campaign - pakiety resuscytacyjne i pakiety terapeutyczne);
 - 17) płynoterapia;
 - 18) leczenie preparatami krwi i preparatami krwio pochodnymi;
 - 19) żywienie w intensywniej terapii;
 - 20) pozaustrojowe techniki leczenia ostrej niewydolności nerek, wątroby, krążenia i oddychania;
 - 21) systemy oceny stanu klinicznego chorego;
 - 22) orzecznictwo w intensywniej terapii, w tym orzekanie o nieodwracalnym ustaniu czynności mózgu.
4. Staż zakończony jest kolokwium obejmującym swoim zakresem wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne. Kolokwium przeprowadza ordynator oddziału lub jego zastępca.

Program stażu cząstkowego z zakresu medycyny ratunkowej

Czas trwania stażu: 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności postępowania w zakresie medycznych czynności ratunkowych i procedur klinicznych medycyny ratunkowej.

Miejsce odbywania stażu: kliniki medycyny ratunkowej, oddziały kliniczne medycyny ratunkowej, szpitalne oddziały ratunkowe.

Program stażu:

1. Utrwalenie zasad zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej i prowadzenia terapii poresuscytacyjnej.
2. Utrwalenie zasad postępowania ratunkowego w urazach wielonarządowych, w szczególności:
 - 1) wstępnej oceny chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
 - 2) podtrzymania funkcji życiowych chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
 - 3) praktyczne opanowanie zasad transportu chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
 - 4) prowadzenie oceny wtórnej pacjenta z mnogimi obrażeniami ciała;
 - 5) poznanie zaawansowanych technik diagnostyki okołourazowej i zasad różnicowania diagnostycznego w urazach;
 - 6) postępowanie kliniczne we wstrząsie urazowym.
3. Poszerzenie umiejętności wykonywania triagu śródszpitalnego w nagłym zagrożeniu zdrowia lub życia.
4. Poszerzenie umiejętności postępowania w nagłym zagrożeniu zdrowia lub życia pochodzenia wewnętrznego, takim jak:
 - 1) nagłe zatrzymanie krążenia;
 - 2) ostra niewydolność krążenia różnej etiologii;
 - 3) ostra niewydolność oddechowa różnej etiologii;
 - 4) wstrząs o różnej etiologii;
 - 5) nagłe stany utraty przytomności;
 - 6) ostre schorzenia brzuszne;
 - 7) ostre schorzenia ciężarnych;
 - 8) ostre stany drgawkowe.
5. Postępowanie w nagłych zagrożeniach zdrowia lub życia u dzieci.
6. Postępowanie ratunkowe w nagłych zagrożeniach zdrowia lub życia pochodzenia środowiskowego:
 - 1) ostre zatrucia;
 - 2) skażenia chemiczne;
 - 3) uraz termiczny (oparzenie, udar cieplny, hipotermia);
 - 4) utonięcia, uraz nurkowy;
 - 5) porażenia elektryczne i rażenia piorunem;
 - 6) pogryzienia, ukąszenia i użądlenia.
7. Opanowanie wykonywania następujących lekarskich umiejętności leczenia ratunkowego:
 - 1) z zakresu resuscytacji krążeniowo-oddechowej:
 - a) udrożnienie dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi,
 - b) intubacja dotchawicza,
 - c) udrożnienie dróg oddechowych technikami alternatywnymi (np. maski krtaniowe, maski żelowe, rurki krtaniowe itp.),
 - d) udrożnienie dróg oddechowych technikami chirurgicznymi, w tym konikotomii i tracheotomii,
 - e) wspomaganie oddechu i sztucznej wentylacji zastępczej,
 - f) defibrylacja elektryczna i kardiowersja,
 - g) pośredni masaż serca,

- h) wykonanie centralnego dostępu dożylnego,
- i) resuscytacja plynowa,
- j) odbarczenie odmy opłucnowej, w szczególności odmy prężnej;
- 2) z zakresu czynności ratunkowych w warunkach przedszpitalnych (medycznych czynności ratunkowych):
 - a) zabezpieczania ran pacjenta w czasie wyjmowania z uszkodzonego pojazdu,
 - b) podtrzymywania funkcji życiowych na miejscu zdarzenia lub wypadku i w czasie transportu,
 - c) unieruchamiania kręgosłupa szyjnego i piersiowo-lędźwiowego,
 - d) unieruchamiania złamań na miejscu zdarzenia lub wypadku,
 - e) tamowania krwotoków;
- 3) monitorowania podstawowych funkcji życiowych w czasie transportu oraz na szpitalnym oddziale ratunkowym;
- 4) zaopatrywania ran powierzchownych;
- 5) zasad znieczuleń przewodowych i analgesodacji w szpitalnych procedurach ratunkowych;
- 6) zasad postępowania w porodzie nagłym.
- 8. Utrwalenie zasad organizacji medycyny ratunkowej oraz zasad organizacyjnych i funkcjonowania szpitalnych oddziałów ratunkowych, prowadzenia dokumentacji medycznej właściwej dla szpitalnego oddziału ratunkowego oraz realizacji szpitalnego planu zabezpieczenia katastrofy.
- 9. Poszerzenie umiejętności postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia lub życia w warunkach przedszpitalnych.
- 10. Poszerzenie umiejętności postępowania w zdarzeniach masowych i katastrofach, w tym w szczególności prowadzenia segregacji przedszpitalnej oraz organizacji i prowadzenia akcji ratunkowej.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE PSYCHIATRII

Czas trwania stażu: 2 tygodnie.

Cel stażu:

poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności rozpoznawania i postępowania w zaburzeniach psychicznych w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie (ocena przyczyn, ryzyka), wybór postępowania i leczenia w stanach nagłych związanych z zaburzeniami psychicznymi, takimi jak:
 - 1) zachowania samobójcze;
 - 2) zachowania agresywne i inne zachowania zagrażające;
 - 3) ostre zaburzenia psychotyczne;
 - 4) zespół paniki lękowej;
 - 5) nagłe powikłania psychofarmakoterapii.
2. Rozpoznawanie i leczenie zaburzeń psychicznych częściej spotykanych w podstawowej opiece zdrowotnej, poznanie możliwości zapobiegania im:
 - 1) zaburzenia psychiczne i somatyczne związane z alkoholem i innymi substancjami uzależniającymi;
 - 2) zespoły depresyjne;
 - 3) zespoły nerwicowe;
 - 4) reakcje na stres i reakcje adaptacyjne;
 - 5) zaburzenia snu;
 - 6) zaburzenia odżywiania;
 - 7) dysfunkcje seksualne.
3. Rozpoznawanie oraz zasady rehabilitacji utrwalonych zaburzeń psychicznych i umiejętności jej organizowania w środowisku rodzinnym i lokalnym:
 - 1) upośledzenie umysłowe;
 - 2) zespoły otępienne.
4. Zasady współpracy w specjalistycznym leczeniu i rehabilitacji przewlekłych lub nawracających zaburzeń psychicznych:
 - 1) psychoz schizofrenicznych i urojeniowych;
 - 2) chorób afektywnych;
 - 3) uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
 - 4) utrwalonych zespołów nerwicowych;
 - 5) utrwalonych zaburzeń odżywiania, snu oraz dysfunkcji seksualnych.
5. Poznanie zasad oraz praktycznych możliwości wykorzystania dostępnych form leczenia, rehabilitacji, pomocy społecznej i środowiskowej oraz oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Opanowanie wykonywania umiejętności:
 - 1) oceny stanu psychicznego z uwzględnieniem specyfiki wieku rozwojowego i podeszłego;
 - 2) oceny wpływu czynników somatycznych na stan psychiczny chorego;
 - 3) oceny wpływu czynników psychicznych i środowiskowych na stan somatyczny chorego;
 - 4) oceny czynników patogennych w rodzinie chorego;
 - 5) oceny patogennego znaczenia kryzysów rozwojowych oraz doświadczeń związanych z chorobą (ostrą, przewlekłą, terminalną) i leczeniem;
 - 6) nawiązywania właściwego kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi i mobilizacji postawy współdziałania w leczeniu, unikania oddziaływań jatrogennych;
 - 7) prowadzenia interwencji kryzysowej;
 - 8) prowadzenia psychoterapii podtrzymującej;
 - 9) wyboru zgodnego z prawem postępowania lekarskiego w sytuacji konieczności działania bez zgody chorego;
 - 10) stosowania podstawowych grup leków psychotropowych, z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień lekowych.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE MEDYCYNY RODZINNEJ

Czas trwania stażu: 3 tygodnie.

Cel stażu:

poznanie i utrwalenie organizacji oraz metod pracy w warunkach długotrwałej opieki ambulatoryjnej i w domu chorego, a także praktycznych umiejętności dotyczących rozpoznawania, leczenia, zapobiegania i rehabilitacji w chorobach stanowiących najczęstszą przyczynę zgłaszalności pacjentów do poradni, jak i wymagających długotrwałego leczenia w środowisku domowym (opieka nad przewlekle chorym).

Program stażu:

1. Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie chorób stanowiących najczęstszą przyczynę zgłaszalności pacjentów do poradni:
 - 1) ostrych schorzeń infekcyjnych dróg oddechowych (zapalenia zatok, zapalenia gardła, migdałków, krtani, tchawicy i oskrzeli);
 - 2) stanów zapalnych ucha środkowego i zaburzeń słuchu;
 - 3) chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych;
 - 4) chorób układu pokarmowego (w szczególności choroby wrzodowej, kamicy żółciowej);
 - 5) chorób układu moczowego;
 - 6) chorób skóry (w szczególności zakażeń ropnych skóry i tkanki podskórnej, oparzeń i odmrożeń powłok);
 - 7) chorób chirurgicznych (w szczególności urazów tkanek miękkich głowy, tułowia i kończyn, skręceń i stłuczeń stawów, żyłaków podudzi, żyłaków odbytu, przewlekłych owrzodzeń podudzi);
 - 8) chorób kobiet (w szczególności niektórych powikłań ciąży, powikłań przebiegu porodu, zaburzeń cyklu miesięcznego, zaburzeń okresu menopauzy, zakażeń narządów płciowych u kobiet);
 - 9) chorób narządu wzroku (w szczególności wad wzroku, zapalenia aparatu ochronnego oka, urazów narządu wzroku, jaskry, zaćmy, chorób objawiających się zaniewidzeniem);
 - 10) chorób układu nerwowego (w szczególności zawrotów głowy, padaczki, zespołu Parkinsona, zespołów bólowych kręgosłupa, neuropatii obwodowych).
2. Leczenie, rehabilitacja i opieka przewlekle chorych w warunkach ambulatoryjnych i domowych, ze szczególnym uwzględnieniem następujących schorzeń:
 - 1) choroby wieńcowej;
 - 2) nadciśnienia tętniczego;
 - 3) miażdżycy tętnic;
 - 4) gruźlicy;
 - 5) astmy oskrzelowej;
 - 6) przerostu gruczołu krokowego;
 - 7) niewydolności nerek;
 - 8) cukrzycy;
 - 9) choroby reumatoidalnej, choroby reumatycznej i zmian zwyrodnieniowych układu kostno-stawowego;
 - 10) chorób nowotworowych, łącznie z opieką paliatywną;
 - 11) mózgowego porażenia dziecięcego;
 - 12) padaczki;
 - 13) zaburzeń psychicznych;
 - 14) uzależnień (alkoholizm, narkomania, lekomania);
 - 15) marskości wątroby;
 - 16) AIDS.
3. W zakresie organizacji i metod pracy poradni i indywidualnej praktyki lekarskiej:
 - 1) organizacja pracy poradni lekarza rodzinnego (rejestracja, dokumentacja, zasady ewidencjonowania kosztów, orzecznictwo lekarskie, sprawozdawczość, zasady wypisywania recept, skierowań na badanie diagnostyczne i do lekarzy specjalistów oraz na leczenie sanatoryjne);
 - 2) współpraca z pielęgniarką środowiskową/rodzinną i pracownikiem socjalnym oraz z personelem praktyki;
 - 3) zasady współdziałania z placówkami udzielającymi pomocy doraźnej, ze szpitalem, z zakładem opiekuńczo-leczniczym, pracownikami diagnostycznymi, ze specjalistami w innych dziedzinach medycyny, stacjami sanitarno-epidemiologicznymi;
 - 4) zasady współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną oraz ze szkołami i placówkami systemu oświaty.
4. Opanowanie następujących umiejętności i czynności:
 - 1) oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dzieci ze szczególnym uwzględnieniem niemowląt;
 - 2) przeprowadzania szczepień ochronnych, zgodnie z kalendarzem szczepień;
 - 3) oznaczania glikemii, glikozurii i ketonurii za pomocą suchych testów;
 - 4) przeprowadzania testów skórnych;
 - 5) zakładania opatrunków;
 - 6) leczenia ran;
 - 7) stosowania profilaktyki tężca;
 - 8) badania położniczego zewnętrznego;
 - 9) stwierdzenia czynności serca u płodu;
 - 10) oceny ruchliwości płodu;
 - 11) pobrania badania cytologicznego;
 - 12) pobierania materiału do badań mikrobiologicznych w warunkach ambulatoryjnych;
 - 13) wykonania tamponady przedniej;
 - 14) usuwania woskowiny usznej;
 - 15) usuwania ciał obcych z worka spojówkowego;
 - 16) badania ostrości wzroku;
 - 17) badania widzenia barwnego;
 - 18) badania widzenia obuocznego;
 - 19) badania dna oka.